

УДК 349.6
DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.1.9>

А. В. Гордієнко

кандидат юридичних наук,
докторант кафедри конституційного та адміністративного права
Запорізького національного університету

СИСТЕМА ТА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС СУБ'ЄКТІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ТА БЕЗПЕКИ ПОВІТРЯНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ

У статті досліджено систему та адміністративно-правовий статус суб'єктів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України. Вказано, що Забезпечення оптимального функціонування механізму забезпечення охорони атмосферного повітря обумовлює необхідність контролю та нагляду за додержанням законодавства у цій сфері. Нагляд та контроль у сфері забезпечення охорони атмосферного повітря має державно-владну складову, оскільки обидва види діяльності реалізуються спеціально уповноваженими суб'єктами. Зроблено висновок, що серед суб'єктів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України варто виділити центральні органи виконавчої влади (зокрема Міндовкілля, а також МОЗ, ДСНС, ДАЗВ тощо), які займають вирішальне місце і істотно впливають на здійснення публічного адміністрування у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України в цілому.

Центральні органи виконавчої влади, як суб'єкти публічного адміністрування у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України, наділені широким колом повноважень: приймати нормативні акти управління, адміністративні акти, укладати адміністративні угоди, здійснювати дискреційні повноваження, притягувати до адміністративної відповідальності тощо. Тому вкрай важливо на рівні закону детально прописати їх функції та завдання.

На сучасному етапі, як слушно вказується у спеціальній літературі, для сфери охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України характерними є поверхове врегулювання питань, декларативність положень законів, суперечності між певними нормами правових актів. Це є наслідком поспішного прийняття законів, недотримання загальних правил нормопроєктування, браку ефективного організаційно-правового механізму забезпечення законотворчої діяльності, її регулювання, недостатнього рівня правової культури осіб, які беруть участь в законотворчому процесі.

Ключові слова: система, адміністративно-правовий статус, суб'єкт, адміністративно-правового механізм, забезпечення охорони атмосферного повітря, безпека повітряного простору.

Постановка проблеми. Забезпечення оптимального функціонування механізму забезпечення охорони атмосферного повітря обумовлює необхідність контролю та нагляду за додержанням законодавства у цій сфері. Охорона, а відповідно контроль і нагляд, у сфері забезпечення охорони атмосферного повітря має держав-

но-владну складову, оскільки обидва види діяльності реалізуються спеціально уповноваженими суб'єктами. Тому **метою цієї статті** є дослідження системи та адміністративно-правовий статусу суб'єктів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вчені-адміністративісти на розглядали питання визначення поняття адміністративно-правового статусу, його структурних елементів для окремих суб'єктів адміністративних правовідносин. Зокрема, наукові пошуки були проведені такими науковцями, як: В.Б. Авер'янов, Ю.П. Битяк, Р.А. Калюжний, В.К. Колпаков, С.В. Ківалов, Т.О. Коломоєць та багатьма іншими.

Виклад основного матеріалу. Важливість категорії «адміністративно-правовий статус» складається з декількох складових, які є засадничими щодо дефініції. Етиміологічним базисом у цій конструкції є поняття «статус», яке у спеціальній літературі вживається у багатьох дефініціях, зокрема, від латинського «*status*» – це стан справ, положення чогось взагалі. У філософії статус розглядається, як співвідносний стан (позиція) індивідуума або групи в соціальній системі, що визначається низкою ознак, специфічних для даної системи [1]. В загальному розумінні правовий статус – це регламентоване нормами права існуюче становище об'єкта в певній системі [2]. Адміністративно-правовий статус суб'єкта є більш специфічною категорією, що зумовлено її зв'язком із конкретною сферою, а також на відміну від статусу суб'єкта в праві в цілому є більш структурованим, оскільки до складових елементів відносять не тільки права та обов'язки.

Як слушно вказує Т.О. Коломоєць, адміністративно-правовий статус – це сукупність суб'єктивних прав і обов'язків закріплених нормами адміністративного права за певним органом, обов'язковою ознакою яких є наявність у такого суб'єкта конкретних суб'єктивних прав і обов'язків, що реалізуються у рамках як адміністративних правовідносин, так і поза ними [3].

Основними суб'єктами адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України, є центральні органи виконавчої влади, які розробляють основні напрями державної політики у сфері забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки

повітряного простору України та виконують інші функції. Серед органів державної влади важливе місце займають органи виконавчої влади, які виконують державні функції в управлінні економічним, соціокультурним, адміністративним і політичним будівництвом. Кожен з цих органів діє від імені держави, має певний правовий статус і є носієм юридичних повноважень. Реалізація функцій забезпечує досягнення мети виконавчої діяльності. Отже, органи виконавчої влади здійснюють діяльність з публічного адміністрування у сфері забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України і діють поряд із законодавчими та судовими органами.

Ці органи мають широкі повноваження: законотворчі, правозастосовні та правозастосовні, зокрема, щодо реалізації державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища; щодо забезпечення та реалізації формування державної політики у сфері охорони здоров'я тощо.

Органи виконавчої влади України поділяються на: 1) вищі; 2) центральний; 3) місцеві; 4) спеціальні [4]. Вищим органом виконавчої влади є Уряд України – Кабінет Міністрів.

Згідно Положення про Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 614 [5], Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (Міндовкілля) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. Міндовкілля є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, який забезпечує: формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, екологічної та в межах повноважень, передбачених законом, біологічної і генетичної безпеки. Основними завданнями Міндовкілля є забезпечення формування державної політики у сфері охорони атмосферного повітря, моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів

з установок, розташованих на території України, а також регулювання озоноруйнівних речовин та фторованих парникових газів, охорони озонowego шару та запобігання зростанню рівня глобального потепління, зміни клімату і виконання вимог Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, Кіотського протоколу до неї та Паризької угоди; державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства про раціональне використання, відтворення і охорону природних ресурсів, використання та охорону земель, екологічну та радіаційну безпеку, оцінку впливу на довкілля, охорону і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, збереження, відтворення та невиснажливе використання біологічного і ландшафтного різноманіття, формування, збереження та використання екологічної мережі, охорону атмосферного повітря, моніторинг, звітність та верифікацію викидів парникових газів, регулювання озоноруйнівних речовин та фторованих парникових газів, а також з питань управління відходами (крім поводження з радіоактивними відходами), небезпечними хімічними речовинами, пестицидами та агрохімікатами, дотримання вимог біологічної і генетичної безпеки щодо біологічних об'єктів природного середовища під час створення, дослідження та практичного використання генетично модифікованих організмів у відкритій системі [5].

Міндовкілля реалізує державну політику у сфері охорони атмосферного повітря, моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів, а також у сфері регулювання озоноруйнівних речовин та фторованих парникових газів, охорони озонowego шару та запобігання зростанню рівня глобального потепління, зміни клімату і виконання вимог Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, Кіотського протоколу до неї та Паризької угоди [5].

Міндовкілля відповідно до покладених на нього завдань: забезпечує нормативно-правове регулювання, а саме розробляє проекти нормативно-правових актів, видає нормативно-правові акти в межах повноважень, передбачених законом, у

сфері охорони атмосферного повітря з питань: установлення порядку та критеріїв взяття на державний облік об'єктів, які справляють або можуть справити шкідливий вплив на здоров'я людей і стан атмосферного повітря, визначення видів та обсягів забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря; визначення переліків фізичних та біологічних факторів, а також критеріїв визначення стаціонарних джерел забруднення, для яких розробляються нормативи гранично допустимого рівня впливу фізичних та біологічних факторів на стан атмосферного повітря; проведення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря; розроблення та затвердження планів поліпшення якості атмосферного повітря, короткострокових планів дій; створення інформаційно-аналітичної системи даних про якість атмосферного повітря; затвердження програми державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря. Крім того, забезпечує створення та функціонування інформаційно-аналітичної системи даних про якість атмосферного повітря на загальнодержавному рівні; здійснює загальну координацію та організацію проведення моніторингу атмосферного повітря; погоджує програми державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря; дійсно взяття на державний облік об'єктів, які справляють або можуть справити шкідливий вплив на здоров'я людей і стан атмосферного повітря, видів та обсягів забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря; сприяє залученню інвестицій у сферу охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, охорони атмосферного повітря та озонowego шару та запобігання зростанню рівня глобального потепління, зміни клімату, екологічної та відповідно до своєї компетенції біологічної, генетичної та радіаційної безпеки, охорони та раціонального використання земель, організації охорони та використання природно-заповідного фонду та оцінки впливу на довкілля, зокрема оцінки трансграничного впливу на довкілля тощо [5].

У загальнотеоретичному сенсі суб'єкт визнається носієм предметно-практичної діяльності і пізнання (індивідуального або соціальної групи), джерелом діяльності, який спрямований на об'єкт. Теорія права визначає, що суб'єкти (як учасники правовідносин взагалі, так і адміністративні відносини зокрема) повинні мати правосуб'єктність.

Поняття адміністративної правосуб'єктності складається з потенційної здатності володіти правами та обов'язками у сфері публічного адміністрування, реалізовувати права та обов'язки тощо [6].

У сфері публічного адміністрування суб'єктивні права та обов'язки мають як спільні риси, так і риси, що дозволяють їх розрізняти. Проте, їх об'єднує загальний адміністративно-правовий характер, наявність в адміністративних правовідносинах, наявність меж в поведінці, належність до осіб з адміністративною дієздатністю. Відмінності полягають у тому, що права здійснюються в інтересах власника, а обов'язки – в інтересах інших осіб.

Такими особливостями наділені виконавчі органи, а саме: вони є функціонально-галузевими носіями виконавчої влади в державі, і статус виконавчого органу закріплений за ними в нормативному порядку; це найважливіша складова державного управління і державного апарату в цілому; їх об'єднує єдине керівництво і субординація, внаслідок чого вони діють злагоджено і цілеспрямовано; кожен орган цієї системи наділений специфічною компетенцією у сфері державного управління та здійснення державної виконавчої влади; система органів виконавчої влади має регулюючий вплив на всі сфери державного і суспільного життя; у межах своєї компетенції органи виконавчої влади є організаційно та функціонально незалежними; здійснюється специфічний вид державної діяльності, який за своїм правовим змістом є виконавчо-розпорядчим [7].

На думку Мельника Р.С. та Бевзекно В.М. органи виконавчої влади є основним суб'єктом державного управління, який безпосередньо уповноважений виконувати закон. Саме виконання цих доручень і є основним завданням виконавчих органів [8].

Органи спеціальної компетенції наділені специфічними повноваженнями. Вони мають особливий порядок створення, функціонування та ліквідації. Діяльність цих органів регулюється спеціально створеним законом.

Правові та організаційні засади, основні принципи і порядок здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, повноваження органів державного нагляду (контролю), їх посадових осіб і права, обов'язки та відповідальність суб'єктів господарювання під час здійснення державного нагляду (контролю) щодо виявлення та запобігання порушенням вимог, в тому числі природоохоронного законодавства, суб'єктами господарювання, регламентується Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» [9]. Зокрема, державний нагляд та контроль здійснюється через Державну екологічну інспекцію України (Держекоінспекція), одним із завдань якої визначено здійснення у межах повноважень, передбачених законом, державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства щодо охорони атмосферного повітря [10].

Згідно Наказу Міністерства енергетики та захисту довкілля України від 28 квітня 2020 року № 277 Держекоінспекція для виконання покладених на неї завдань має право здійснювати відбір проб та інструментально-лабораторні вимірювання показників складу та властивостей викидів стаціонарних джерел забруднення атмосферного повітря; вимірювання показників складу та властивостей викидів пересувних джерел забруднення атмосферного повітря та екологічних показників нафтопродуктів (бензину автомобільного і дизельного палива), які реалізуються шляхом оптової та роздрібною торгівлі суб'єктами господарювання. Збитки, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, нараховуються відповідно до Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків [11].

Органи місцевого самоврядування поширюють свою діяльність на конкретну адміністративно-територіальну одиницю.

Вони виконують повноваження центральних органів виконавчої влади в районі, області, місті.

Система місцевих органів виконавчої влади складається з обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, а також відповідних районних та районних державних адміністрацій у містах Києві та Севастополі. При здійсненні повноважень місцеві державні адміністрації керуються законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, органів виконавчої влади найвищого рівня. Вони взаємодіють з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування та об'єднаннями громадян.

Державні повноваження виражаються в компетенції органів виконавчої влади і практично реалізуються в прийнятих ними рішеннях. Вони оформляються у вигляді юридично обов'язкових нормативних актів і окремих правових актів, виданих ними від імені держави, а також відображаються в конкретних діях і вжитих заходах. З метою реалізації прийнятих рішень органи виконавчої влади здійснюють контроль і нагляд за неухильним дотриманням вимог, що містяться в актах управління. При цьому вони спираються на інтелектуальну, організаційну, матеріальну і примусову силу держави. Вони захищають ці вимоги від порушень, застосовуючи різноманітні заходи виховання, переконання, пояснення і заохочення, а при необхідності – державний примус.

Зокрема, згідно Положення про державну систему моніторингу довкілля, що затверджена Постановою КМУ від 30 березня 1998 р. № 39133, організаційна інтеграція суб'єктів системи моніторингу здійснюється Міндовкіллям, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями, органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища у сфері охорони атмосферного повітря на основі програми державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря.

Згідно Порядку організації та проведення моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря, затвердженого

постановою Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 р. № 827 [12] суб'єктами моніторингу атмосферного повітря є Міндовкілля, МОЗ, ДСНС, ДАЗВ, орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища, обласні, Київська міська держадміністрація, виконавчі органи міських рад.

Згаданий Порядок визначає, що Міндовкілля: здійснює загальну організацію та координацію суб'єктів моніторингу атмосферного повітря; МОЗ: встановлює пункти спостережень та веде спостереження за рівнями забруднювальних речовин, визначених у списку А пункту 1 додатка 2; визначає можливі впливи забруднення атмосферного повітря на здоров'я та життєдіяльність населення на основі спостережень за рівнями забруднювальних речовин та результатів моніторингу атмосферного повітря, отриманих іншими суб'єктами моніторингу атмосферного повітря; ДСНС: встановлює пункти спостережень та веде спостереження за рівнями забруднювальних речовин, показниками та складовими атмосферних опадів, визначених у списку А пункту 1 додатка 2 на мережі спостережень національної гідрометеорологічної служби; забезпечує суб'єктів моніторингу атмосферного повітря гідрометеорологічними прогнозами; ДАЗВ: встановлює пункти спостережень та веде спостереження за рівнями забруднювальних речовин, визначених у списку А пункту 1 додатка 2 у зоні відчуження та зоні безумовного (обов'язкового) відселення території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи (у межах об'ємної активності радіонуклідів); орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища: встановлює пункти спостережень та веде спостереження за рівнями забруднювальних речовин, визначених у списку А пункту 1 додатка 2 в межах території Автономної Республіки Крим; обласні, Київська міська держадміністрація, виконавчі органи міських рад: встановлюють пункти спостережень та ведуть спостереження за рівнями забруднювальних речовин, визначених у списку

А пункту 1 додатка 2, в межах території відповідної зони або агломерації [12].

Суб'єкти моніторингу атмосферного повітря встановлюють пункти спостережень, ведуть спостереження за рівнями забруднювальних речовин та вмістом складових та/або показників атмосферних опадів, визначених у списку А пункту 1 додатка 2, проводять аналіз і прогнозування стану атмосферного повітря та оцінювання його якості з дотриманням законодавства про охорону атмосферного повітря, єдиних методичних вимог у сфері державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря, а також вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» [12].

За рішенням місцевих органів виконавчої влади, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища або органів місцевого самоврядування з урахуванням даних, одержаних у результаті здійснення заходів державного нагляду (контролю) та державного соціально-гігієнічного моніторингу, інформації з реєстру викидів та перенесення забруднювальних речовин відповідно до Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів, даних передбаченої законодавством звітності (включаючи державну статистичну звітність), а також даних та інформації щодо об'єктів, діяльність яких призводить або може призвести до погіршення стану атмосферного повітря, в окремих зонах та агломераціях можуть здійснюватися спостереження за рівнями забруднювальних речовин, визначених у списку Б пункту 1 додатка 2 [12].

Підприємства, установи, організації, діяльність яких призводить або може призвести до погіршення стану атмосферного повітря, можуть встановлювати пункти спостережень та вести спостереження за рівнями забруднювальних речовин, визначених у списках А та Б пункту 1 додатка 2 [12].

Підприємства, установи, організації, діяльність яких призводить або може призвести до погіршення стану атмосферного повітря, що ведуть спостереження за рівнями забруднювальних речовин з

виконанням вимог цього Порядку, безоплатно забезпечують доступ до первинної інформації (даних спостережень) органам управління якістю атмосферного повітря відповідних зон та агломерацій, а також Міндовкілля у порядку, визначеному у пункті 13 цього Порядку. Для цілей здійснення моніторингу атмосферного повітря та управління якістю атмосферного повітря на території України встановлюються зони та агломерації, перелік яких визначений у додатку 1 [12].

Вимоги та умови розміщення пунктів спостережень за забрудненням атмосферного повітря в зонах та агломераціях, а також їх їх мінімальну кількість для проведення фіксованих вимірювань, правила кодування, документування щодо їх розміщення на території України, здійснюється відповідно до Порядку (Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 13 травня 2021 р. за № 635/36257 [13]).

Порядок здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря, затверджений Постановою КМУ від 14 серпня 2019 р. № 827 визначає, що для здійснення координації на загальнодержавному рівні дій суб'єктів моніторингу атмосферного повітря, а також розгляду питань, пов'язаних із проведенням моніторингу атмосферного повітря та управлінням якістю атмосферного повітря, при Міндовкіллі утворюється Міжвідомча комісія з питань здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря (Наказ Міндовкілля від 20 квітня 2021 року № 261, персональний склад цієї комісії наведено у Додатку 2 до цього Наказу [14]). Ця комісія має широкий перелік завдань та прав, що мають безпосередній вплив на розробку планів та загальне управління якістю повітря в промислових агломераціях [10].

Висновки. Підсумовуючи наведене варто вказати, що серед суб'єктів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України варто виділити центральні органи виконавчої влади (зокрема Міндовкілля, а також МОЗ, ДСНС, ДАЗВ тощо), які займають вирішальне місце і істотно впливають

на здійснення публічного адміністрування у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України в цілому.

Центральні органи виконавчої влади, як суб'єкти публічного адміністрування у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України, наділені широким колом повноважень: приймати нормативні акти управління, адміністративні акти, укладати адміністративні угоди, здійснювати дискреційні повноваження, притягувати до адміністративної відповідальності тощо. Тому вкрай важливо на рівні закону детально прописати їх функції та завдання.

На сучасному етапі, як слушно вказується у спеціальній літературі, для сфери охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України характерними є поверхове врегулювання питань, декларативність положень законів, суперечності між певними нормами правових актів. Це є наслідком поспішного прийняття законів, недотримання загальних правил нормопроекування, браку ефективного організаційно-правового механізму забезпечення законотворчої діяльності, її регулювання, недостатнього рівня правової культури осіб, які беруть участь в законотворчому процесі [10].

Аналіз поточного стану переконливо показує, що позитивних результатів не так вже й багато, на жаль, поки що не вдалося досягти якісного, ефективного та дієвого прориву у функціонуванні системи публічного адміністрування у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України, зокрема доцільно більш повно задовольнити потреби громадян, суттєво підвищити їх життєвий рівень тощо.

Реформа публічного адміністрування має перетворити систему центральних органів виконавчої влади у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України на керований механізм з чітким розподілом повноважень та обов'язків, оптимізований за змістом та переліком публічних функцій, мінімальною кількістю державних службовців як вільних від корупції та орієнтованих на задоволення потреб суспільства.

Список використаної літератури:

1. Філософський словник / за ред. В. І. Шинкарука. К. : Головна редколегія УРЕ, 1973. 560 с.
2. Біла-Тіунова Л.П. Адміністративно-правовий статус громадянина України. *Juris Europensis Scientia*. 2020. Випуск 3. С. 64–68.
3. Коломоєць Т.О. Адміністративне право України. Академічний курс: [підруч.]. К: Юрінком Інтер, 2011. 576 с.
4. Державне управління: теорія і практика / за заг. ред. В.Б. Авер'янова. Київ : Юрінком Інтер, 1998. 432 с.
5. Положення про Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 614. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/614-2020-n?find=1&text=атмосферного#w1_1.
6. Ківалов С.В. Адміністративне право України : навчально-методичний посібник Одеса : Юридична література, 2002. 312 с.
7. Авер'янов В.Б. Органи виконавчої влади в Україні ; НАН Укр. : Ін-т держави ім. Корецького. Київ : ІнЮре, 1997. 48 с.
8. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право: Навчальний посібник / За заг. ред. Р.С. Мельника. Київ : Ваіте, 2014. 376 с.
9. Закон України від 05.04.2007 р. № 877-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>.
10. Ангурець О., Хазан П., Колесникова К. Управління якістю атмосферного повітря: від концепції до впровадження: Звіт за результатами досліджень / у редакції М. Сороки. Прага-Київ: Arnika, 2021. 52 с.
11. Наказ Міністерства енергетики та захисту довкілля від 28.04.2020 № 277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0414-20#Text>.
12. Порядок організації та проведення моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 р. № 827 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/827-2019-n#Text>.
13. Наказ МВС України від 13 травня 2021 р. за N 635/36257. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0635-21#Text>.
14. Наказ Міндовкілля від 20 квітня 2021 року № 261. URL: <https://mepr.gov.ua/documents/3384.html>.

Hordiienko A. The system and administrative-legal status of subjects of the administrative-legal mechanism for ensuring atmospheric air protection and airspace safety of Ukraine

The article examines the system and administrative-legal status of the subjects of the administrative-legal mechanism for ensuring the protection of atmospheric air and the safety of the airspace of Ukraine. It is indicated that Ensuring the optimal functioning of the mechanism for ensuring the protection of atmospheric air necessitates control and supervision of compliance with legislation in this area. Supervision and control in the field of air protection has a state-power component, since both types of activities are carried out by specially authorized entities. It is concluded that among the subjects of the administrative-legal mechanism for ensuring the protection of atmospheric air and safety of the airspace of Ukraine, it is worth highlighting the central executive authorities (in particular, the Ministry of Environment, as well as the Ministry of Health, the State Emergency Service, the State Agency of Ukraine on Exclusion Zone, etc.), which occupy a decisive place and significantly influence the implementation of public administration in the field of air protection and airspace safety of Ukraine as a whole.

The central executive authorities, as subjects of public administration in the field of air protection and airspace safety of Ukraine, are vested with a wide range of powers: to adopt regulatory acts of management, administrative acts, to conclude administrative agreements, to exercise discretionary powers, to bring to administrative responsibility, etc. Therefore, it is extremely important to prescribe their functions and tasks in detail at the level of the law.

At the present stage, as it is rightly pointed out in the specialized literature, the sphere of air protection and security of the airspace of Ukraine is characterized by superficial regulation of issues, declarative provisions of laws, contradictions between certain norms of legal acts. This is a consequence of the hasty adoption of laws, non-compliance with the general rules of rule-making, the lack of an effective organizational and legal mechanism for ensuring legislative activity, its regulation, insufficient level of legal culture of persons participating in the legislative process.

Keywords: *system, administrative-legal status, subject, administrative-legal mechanism, air protection, airspace safety.*